

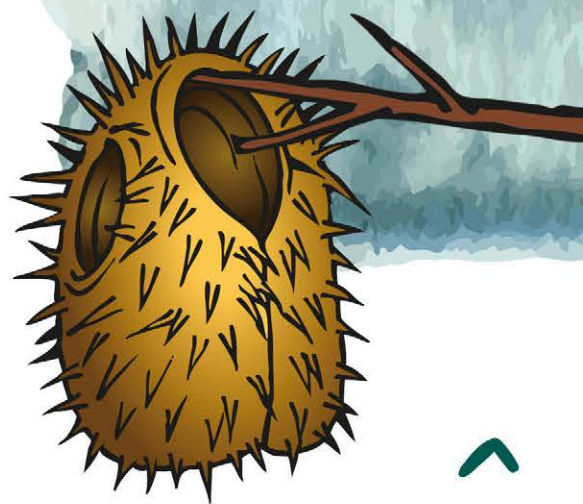
Eža kažociņš:
Žurnāls zinātkāriem bērniem
ISBN 978-9934-617-77-5

Latviešu valodas
aģentūra

ŽURNĀLS ZINĀTKĀRIEM BĒRNIEM

Eža kažociņš

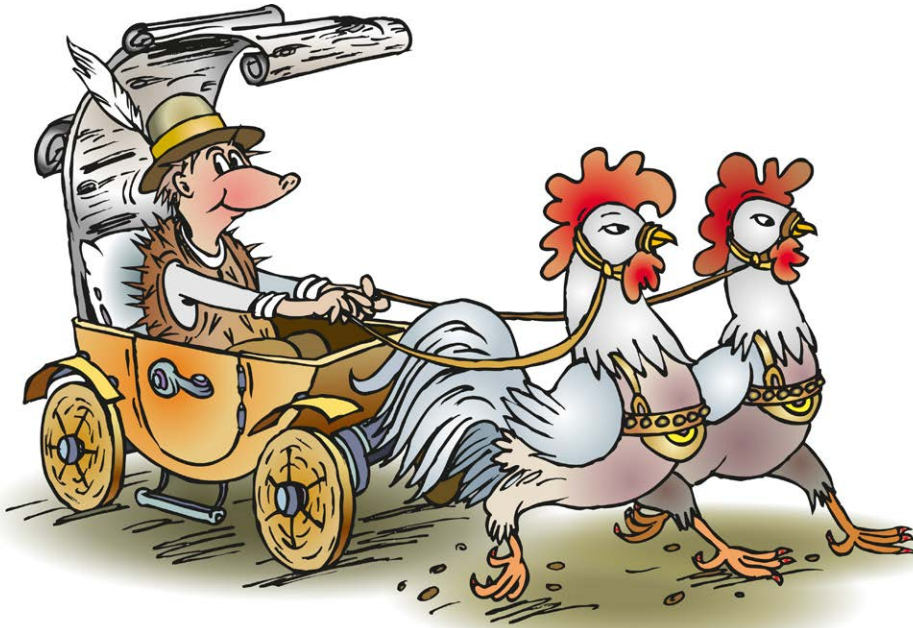

Runā! Lasi! Raksti!
Zīmē! Krāso! Līmē!
Domā! Spēlē! Tēlo!

2024

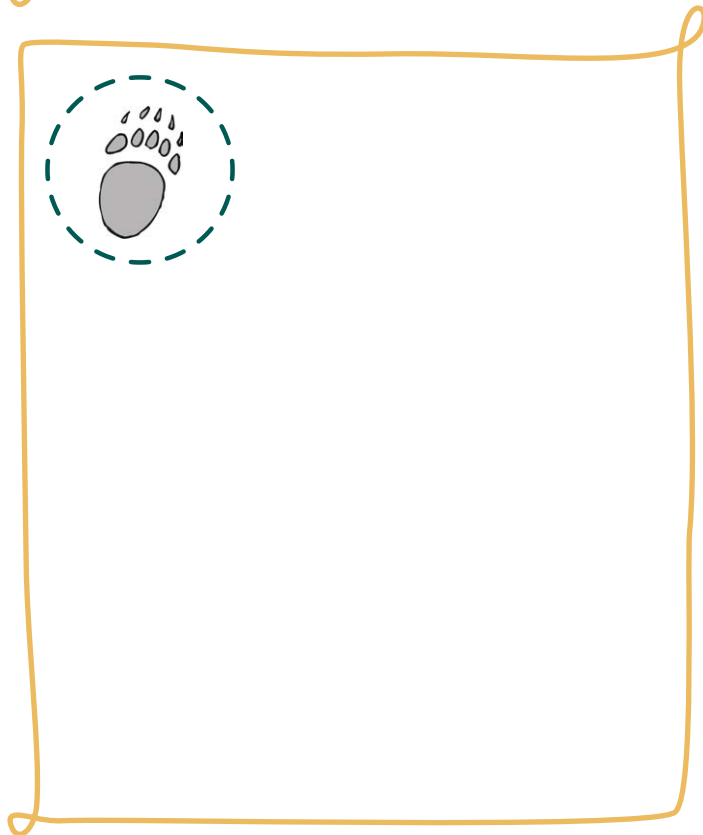
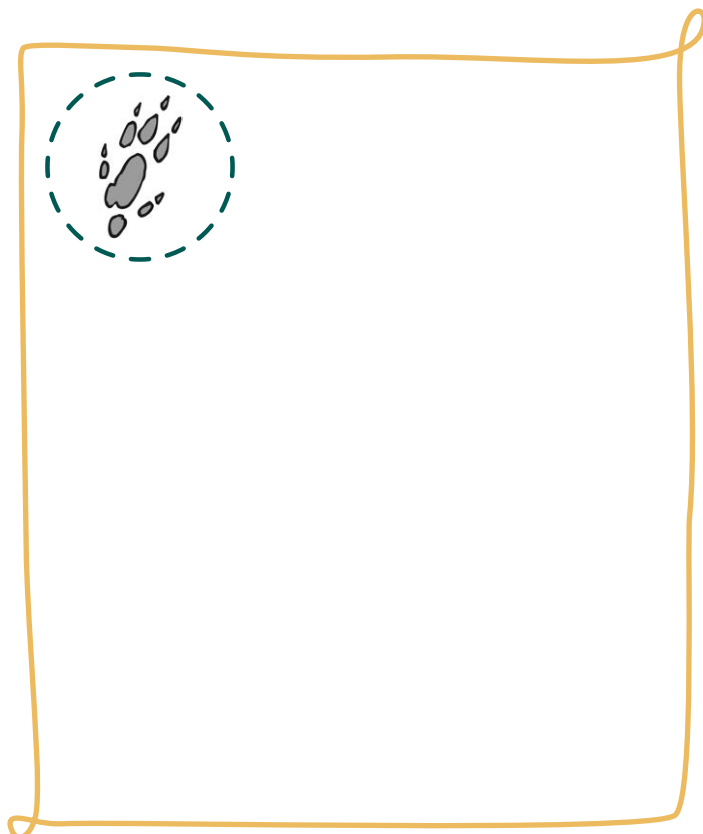
Apskati attēlu! Kas tajā redzams?

Kāpēc, tavuprāt, pasakās bieži notiek brīnumi vai neiespējamās lietas? Kurā pasakā un kāpēc tu gribētu nokļūt? Uzzīmē sevi šajā pasakā!

Kam, tavuprāt, pieder šīs pēdas? Zīmē!

Vai zini pasakas par šiem dzīvniekiem? Pastāsti!

Mežā ir paslēpušies pieci eži. Atrodi tos!

Lasi pasakas nosaukumu lēnām un skaidri!
Tad paātrini tempu! Sacenties ar
klasesbiedriem, skolotāju vai vecākiem!

EŽA KAŽOCIŅŠ
EŽA KAŽOCIŅŠ EŽA KAŽOCIŅŠ
EŽA KAŽOCIŅŠ EŽA KAŽOCIŅŠ EŽA KAŽOCIŅŠ EŽA KAŽOCIŅŠ
EŽA KAŽOCIŅŠ EŽA KAŽOCIŅŠ EŽA KAŽOCIŅŠ EŽA KAŽOCIŅŠ
EŽA KAŽOCIŅŠ EŽA KAŽOCIŅŠ EŽA KAŽOCIŅŠ EŽA KAŽOCIŅŠ
EŽA KAŽOCIŅŠ EŽA KAŽOCIŅŠ EŽA KAŽOCIŅŠ EŽA KAŽOCIŅŠ
EŽA KAŽOCIŅŠ EŽA KAŽOCIŅŠ EŽA KAŽOCIŅŠ EŽA KAŽOCIŅŠ
EŽA KAŽOCIŅŠ EŽA KAŽOCIŅŠ EŽA KAŽOCIŅŠ EŽA KAŽOCIŅŠ

Lasi vai klausies!

Pasaka „Eža kažociņš”

Pasaka stāsta par sievu un vīru. Viņiem nav bērnu. Kādu dienu vīrs saka, ka gribētu bērnu, kaut tik mazu kā ezīti. Notiek brīnums, un no aizkrāsnes iznāk ezītis. Vīrs un sieva ezīti audzina kā savu dēlu. Pēc vairākiem gadiem ezītis dodas mežā cūkas ganīt. Ar darbu viņš tiek galā ļoti labi. Kādu dienu ezītis satiek mežā karali. Karalis ir apmaldījies un nevar atrast ceļu uz pili. Viņš lūdz ezītim palīdzību. Ezītis piekrīt, taču kā atlīdzību prasa karaļa jaunāko meitu par sievu. Karalis sāukumā nepiekrīt, bet beigās apsola ezītim savu meitu. Taču solījumu pildīt karalis negrib. Kad ezītis tuvojas pilij, karalis pavēl mest tam ar akmeņiem. Ezīša karieti vada gaiļi, tie izvairās no akmeņiem un tiek līdz pilij. Karaļa jaunākā meita apprecas ar ezīti un pirmajā naktī sadedzina eža kažociņu. Ezītis smagi saslimst. Visi domā, ka ezītis nomirs, tomēr ezītis izveseļojas. Pēdējā slimības dienā ezītis trīs reizes nošķaudās

un pārtop par skaistu jaunekli. Karalis

atdod tam karaļvalsti, un visi dzīvo ilgi un laimīgi.

aizkrāsne –
neliela telpa aiz krāsns

ganīt –
uzraudzīt mājlopus,
kad viņi atrodas pļavā
un ēd zāli

apmaldījies –
tāds, kurš ir novirzījies
no pareizā virziena,
pazaudējis ceļu

atlīdzība – samaksa

**prasa
karaļa jaunāko
meitu par sievu** –
lūdz apprecēt karaļa
jaunāko meitu

**izvairīties no
akmeņiem** –
censties panākt,
ka akmeņi neskar

jauneklis –
jauns vīrietis

Pastāsti, kas pasakā tevi pārsteidza!

Eža kažociņš

Latviešu tautas pasaka

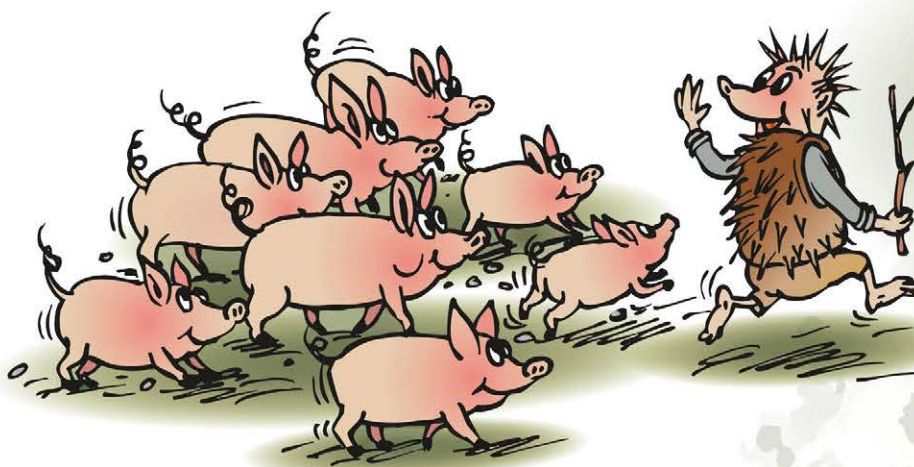
Sensenos laikos mazā mājiņā dzīvoja kāds vecs vīrs un viņa sieva. Dzīvoja divi vien, jo viņiem nebija bērnu. Vienu vakaru vīrs sievai saka: „Es ļoti vēlos bērniņu.

Kaut tik mazu kā ezīti.”

Kā vīrs sakāmo pabeidzis, no aizkrāsnes izlien ezītis un saka: „Es būšu jūsu dēls.” Vecītis kopā ar sievu pieņem ezīti un audzina kā savu dēlu.

Pēc vairākiem gadiem vīrs saka: „Labi, ka mums ir dēls.

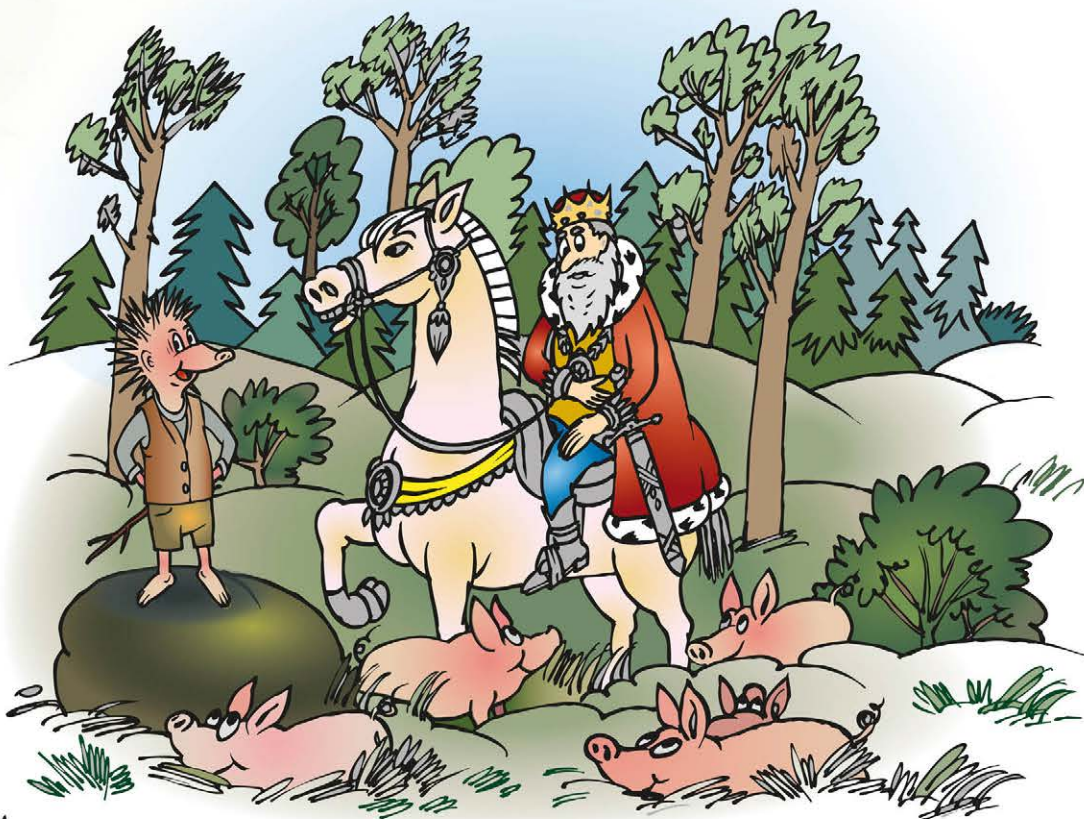
Ja viņš būtu lielāks, tad varētu sūtīt cūkas ganīt. Bet tik maziņu jau cūkas var samīt.” Ezītis dzird tēva teikto un tūlīt atbild: „Nu jau gan! Protams, ka cūkas noganišu!”

Ezītis aizdzen cūkas uz mežu un trīs gadus gana. Pa trim gadiem cūku pulks pieaudzis tik liels, ka nemaz izskaitīt nevar.

Kādā lietainā dienā karalis jāj tieši pa šo mežu un apmaldās. Viņš ierauga cūku baru, bet ezīti neredz. „Vai te kāds gans arī ir?” karalis skaļi sauc. „Ir gan!” ezītis lepni atbild. „Nāc šurp, aprunāsimies!” karalis aicina. „Kāpēc gan ne?” ezītis atbild un nāk pie karaļa runāties.

„Kā tu tik mazs vari cūkas ganīt?” karalis smeļoties jautā.

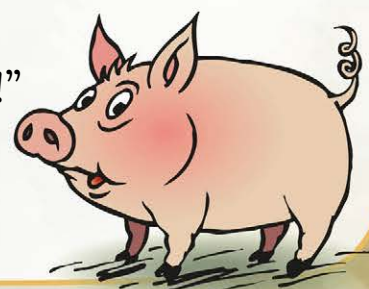
„Kā tu tik liels vari apmaldīties?” ezītis neapmulst un braši jautā pretim.

„Izved mani laukā no meža!”

„Kādēļ gan ne? Dod man savu jaunāko meitu par sievu, tad tūlīt izvedīšu.”

„To nu gan ne. Tev savu meitu nekad nedošu!”

„Ja tā, tad meklē vien pats ceļu tālāk,” ezītis nosaka un iejūk ganāmpulkā.

Raksti trūkstošos burtus! Vārdus meklē pasakas 1. daļā.

D   l

E   ī

C   k

M   ž

M   i

K   r

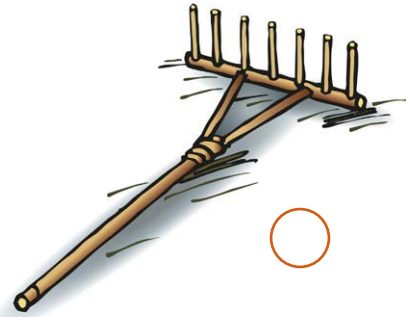
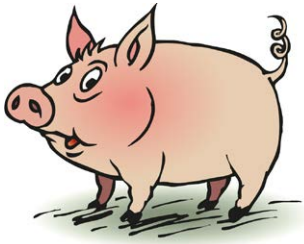

Izmanto vārdus un pastāsti, kas notika pasakas 1. daļā!
Kas, tavuprāt, notiks tālāk?

Apskati zīmējumus! Atzīmē tos, kas atbilst pasakas 1. daļai!

Papildini arī ar savu zīmējumu!

2. DAĻA

Karalis aizjāj, bet vakarā atkal ir klāt.

„Kur tu esi? Lūdzu, izved mani no meža!
Nevaru pats ceļu atrast.”

Bet ezītis atkārto: „Kādēļ gan ne?
Dod man savu jaunāko meitu
par sievu, tad tūlīt izvedīšu.”

„Prasi jebko citu, meitu nedošu!”

„Ja tā, tad meklē vien pats ceļu tālāk,” ezītis
nosaka un dodas prom.

Nepaiet ilgs laiks, kad karalis atkal ir klāt un dusmīgs saka:
„Izved mani tūlīt pat no meža!”

Ezītis atkal mierīgi nosaka: „Kādēļ gan ne? Dod man savu
jaunāko meitu par sievu, tad tūlīt izvedīšu.”

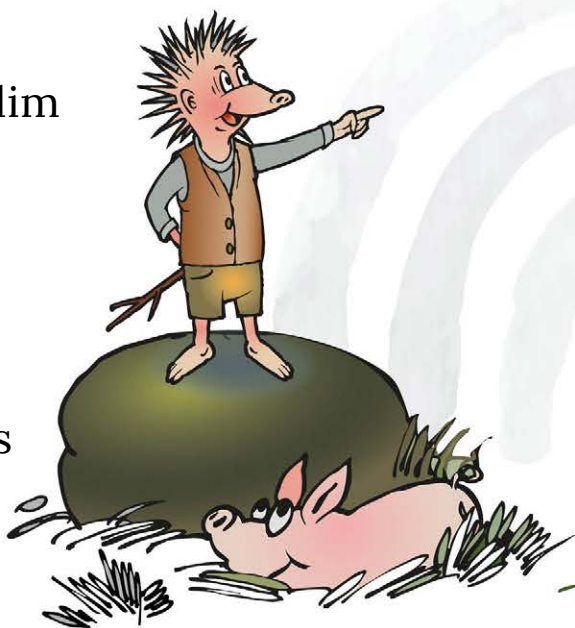

„Ko lai iesāku? Pats no meža ārā tikt
nevaru. Ņem vesels!”

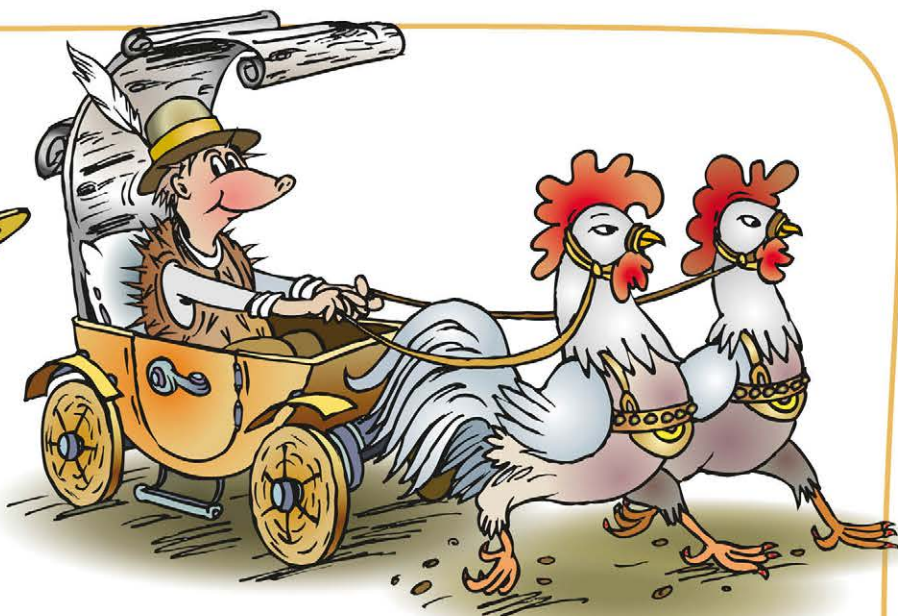
„Tad tu apsoli man dot savu meitu par
sievu?” ezītis pārprasa.

„Apsolu!”

Ezītis parāda karalim
ceļu. Promejot
ezītis karalim
pasaka dienu, kad
būs pilī uz kāzām
klāt. Trīs dienas
pirms kāzām ezītis
pārdzen cūkas uz
tēva mājām un
pats pošas kāzām.

Kāzu rītā ezītis uzvelk savas labākās drēbes, pārvelk eža kažociņu tām pāri, iejūdz divus gaiļus tāšu karietes priekšā un brauc pie līgavas uz pili.

iejūgt –
ar īpašiem
piederumiem
piesaistīt
dzīvniekus pie
transportlīdzekļa
(šeit: gaiļus pie
karietes)

posties –
gatavoties
tāss –
bērza mizas
ārējā baltā
kārtā

Atrodi vārdu režģī piecus vārdus no pasakas 2. daļas!
Izveido savu burtu režģi! Izmanto vārdus no pasakas 2. daļas!

ī	k	g	a	i	ļ	i	b
t	ā	n	c	e	ļ	š	ū
o	z	l	ū	p	i	l	s
m	a	r	e	c	v	p	o
r	s	m	ā	j	a	s	i
i	e	k	s	u	b	š	t

Lasi! Zīmē vai raksti, kurš to saka!

„Kur tu esi? Lūdzu, izved mani no meža! Nevaru pats ceļu atrast.”

„Kādēļ gan ne? Dod man savu jaunāko meitu par sievu, tad tūlīt izvedīšu.”

„Ko lai iesāku? Pats no meža ārā tikt nevaru. Ņem vesels!”

Vai tu karalim palīdzētu? Ko tu karalim prasītu par palīdzību?

Apskati zīmējumu! Pastāsti karalim ceļu uz pili!

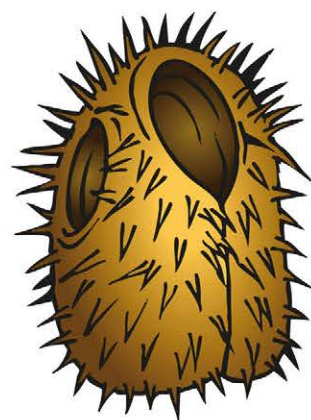
Karalis, redzot, ka ezītis tuvojas, pavēl karavīriem ar akmeņiem mest. Taču, kā akmens tuvojas, gaiļi palec uz augšu, un akmens karietei netrāpa. Jau pavisam drīz kariete apstājas pie pils un gaiļi nodzied: „Kikerigū! Esam klāt!”

Karaļa jaunākā meita iznāk pretī, ieceļ ezīti priekšautā un dodas uz baznīcu laulāties. Laulības gredzenu ezītim uzbāž uz ķepiņas, un viņi kļūst par vīru un sievu. Visi smejas par jocīgo pāri, bet karaļa jaunākā meita ir priecīga un ezīti priekšautā nes atpakaļ uz pili.

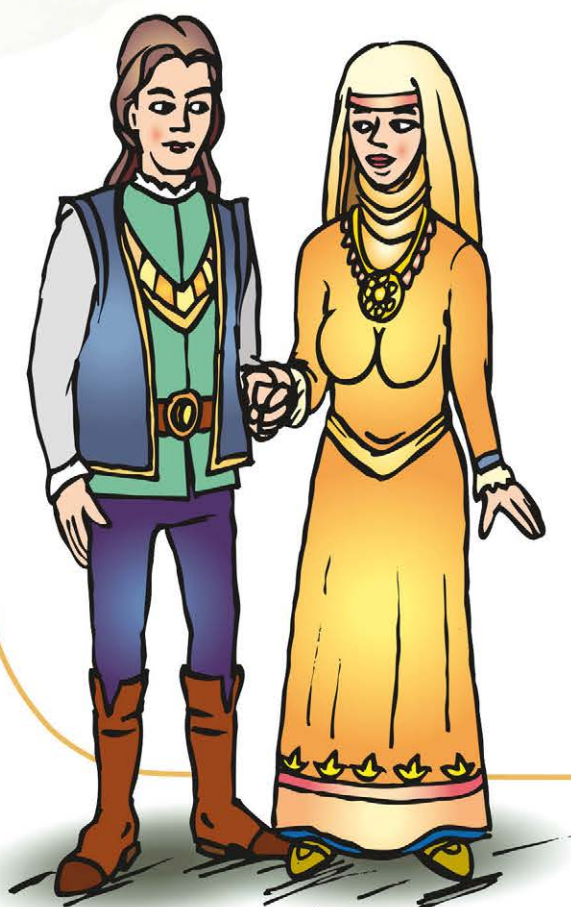

Vakarā ezītis novelk savu kažociņu un noliek pie gultas. Karaļa meita to redz un nodomā: „Kāpēc gan glabāt šo kažociņu? Kad ezītis aizmigs, es to sadedzināšu.”

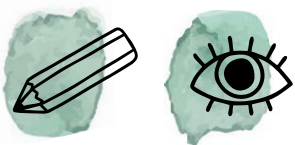

Kā nodomā, tā izdara. Taču, kā
kažociņš nodedzis, tā ezītis saslimst.
Jaunā sieva raud, lūdz piedošanu,
bet ezītis to mierina: „Vajadzēja
ar mani aprunāties. Ja tu nebūtu
kažociņu sadedzinājusi, pēc divām
nedēļām es pats būtu no tā ticis
vaļā. Tad gan tu priecātos, jo
redzētu īstus brīnumus. Bet
tagad nezinu, vai izdzīvošu.”

Grūti ezītim iet, tomēr slimību
viņš izcieš. Līdzko pēdējā slimības
dienā saule noriet, tā ezītis
trīsreiz nošķaudās un kļūst par
skaistu jaunekli. Visi priecājas,
un karalis no priekiem pat
atdod ezītim karaļvalsti. Jaunais
valdnieks aicina arī savus vecākus
uz pili. Nu visi dzīvo ilgi un
laimīgi.

Savieno zilbes un veido vārdus! Lasi!

Ak	lis
Gai	ta
Gre	mens
Va	na
Gul	dzens
Mei	kars
Die	ta

Sarindo vārdus tādā secībā, kā tie minēti pasakas 3. daļā!

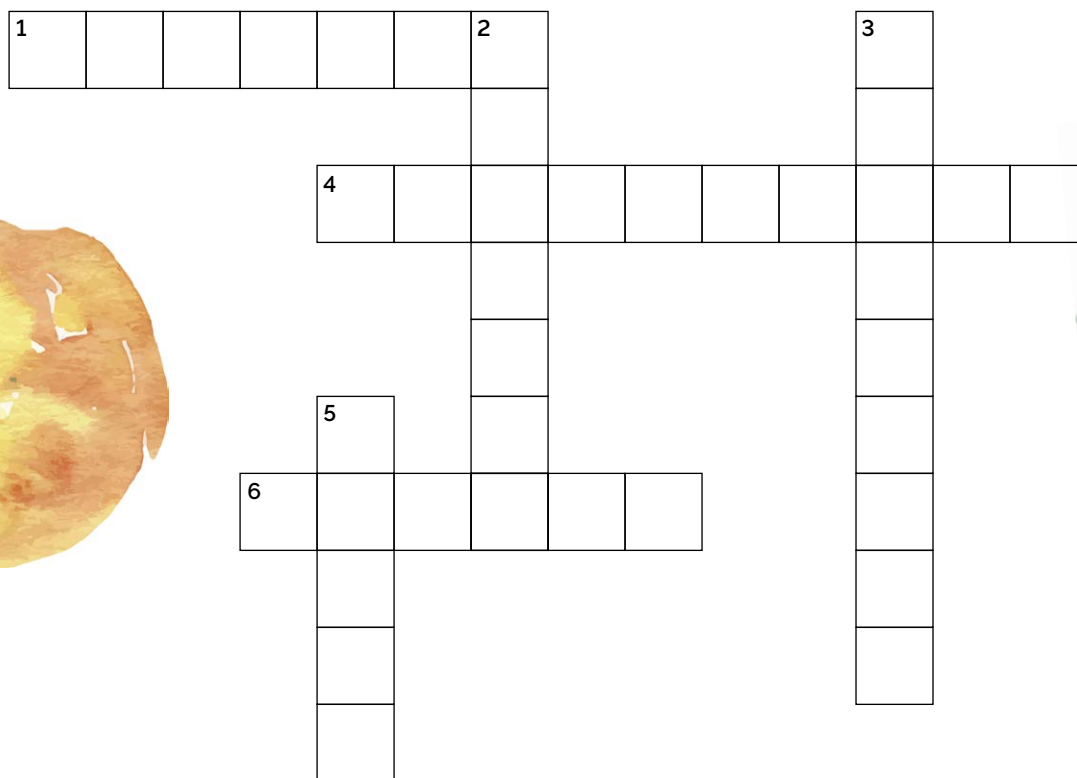
☒ 1. karalis	☐ akmeņi
☐ slimība	☐ ķepiņa
☐ priekšauts	☐ vecāki
☐ kariete	☐ karavīri
☐ gredzens	☐ gulta
☐ karaļvalsts	

Atmini krustvārdu mīklu! Atbildes meklē pasakas 3. daļā!

Horizontāli

1. Neparasts notikums.
4. Darba apģērbs, ko velk virs apģērba, lai to nenosmērētu.
6. Laiks starp dienu un nakti.

Vertikāli

2. Vārdam „veselība” pretējs vārds.
3. Jauns vīrietis.
5. Debess ķermenis, ap kuru rotē Zeme.

Vai tev patīk pasakas noslēgums? Kā vēl tā varēja beigties?
Pastāsti!

Iejūties ezīša un karaļa lomā! Lasi un pielāgo balsi!
Kura loma tev pašam patika labāk? Kāpēc?

Karalis: „Kur tu esi? Lūdzu, izved mani no meža! Nevaru pats ceļu atrast.”

Ezītis: „Kādēļ gan ne? Dod man savu jaunāko meitu par sievu, tad tūlīt izvedīšu.”

Karalis: „Prasi jebko citu, meitu nedošu!”

Ezītis: „Ja tā, tad meklē vien pats ceļu tālāk.”

Raksti jautājumus par pasaku „Eža kažociņš”!
Izgriez, saloki un salīmē metamo kauliņu!
Spēlē spēli ar vecākiem vai klasesbiedriem!

Kas ... ?

Kur ...?

Kā ...?

Kam ...?

Ko ...?

Kāpēc ...?

Spēlē spēli viens vai kopā ar vecākiem vai klasesbiedriem!

Spēle „Esmu vērīgs lasītājs!”

<p>Pamāci! Pamāci karaļa meitu!</p> <p>24.</p>	<p>25. Salīdzini! Salīdzini šo pasaku ar kādu citu, ko esi lasījis!</p>	<p>Raksturo! Raksturo ezīti!</p> <p>26.</p>	<p>Finišs</p>
<p>23. Apbrīno! Izsaki apbrīnu par šo pasaku!</p>	<p>Pasaki! Pasaki pasakas galveno domu!</p> <p>22.</p>	<p>21. Nosauc! Nosauc trīs dzīvniekus, kas minēti pasakā!</p>	<p>Maini! Ja tu varētu mainīt pasakas nosaukumu, kāds tas būtu?</p> <p>20.</p>
<p>Domā! Kurš pasakas brīdis tev likās visinteresantākais?</p> <p>16.</p>	<p>17. Izvērtē! Kāda bija ezīša rīcība, prasot karalim samaksu par palīdzību?</p>	<p>Mācies! Ko no šīs pasakas vari mācīties?</p> <p>18.</p>	<p>19. Noskaidro! Noskaidro citu domas par šo pasaku!</p>
<p>15. Maini! Maini pasakas nobeigumu! Pastāsti to!</p>	<p>Piedāvā! Piedāvā karalim savu padomu, lai viņš neapmaldītos mežā!</p> <p>14.</p>	<p>13. Nolasi! Nolasi vārdu no pasakas, ko pirms tam nezināji!</p>	<p>Priecājies! Priecājies par kādu no pasakas varoņiem!</p> <p>12.</p>
<p>Pasaki! Ko tu teiktu ezītim, ja viņu satiktu?</p> <p>8.</p>	<p>9. Brīnies! Par ko no pasakā stāstītā tu brīnies?</p>	<p>Pasaki! Ko tu teiktu karalim, ja viņu satiktu?</p> <p>10.</p>	<p>11. Apšaubi! Ko no pasakā stāstītā tu apšaubi?</p>
<p>7. Iztulko! Iztulko trīs vārdus no pasakas citā valodā!</p>	<p>Nodziedi! Nodziedi vai nodungo dziesmas fragmentu, kas tev saistās ar šo pasaku!</p> <p>6.</p>	<p>5. Paslavē! Paslavē kādu pasakas varoni!</p>	<p>Attēlo! Attēlo kādu situāciju no pasakas!</p> <p>4.</p>
<p>Starts</p>	<p>1. Pajautā! Ko un kuram pasakas varonim tu vēlies pajautāt?</p>	<p>Pačuksti! Pačuksti, tavuprāt, svarīgāko pasakas vārdu!</p> <p>2.</p>	<p>3. Nolasi! Nolasi ātri pasakas nosaukumu trīs reizes pēc kārtas!</p>

Iztēlojies, ka tu esi režisors. Vai tu uzņemtu filmu „Eža kažociņš”? Kāda tā būtu? Uzzīmē filmas afišu!

A large, empty rectangular frame with a thin, hand-drawn orange border. The frame is intended for drawing a movie poster. The background of the page features watercolor washes in shades of green, brown, and blue.

Klausies vārdus un meklē tos savā kartītē!

Bingo

ezītis	māja	priekšauts
ceļš	kažociņš	māte
akmens	laime	karalis
palīdzība	meita	tāss
pils	ezītis	ganāmpulks
kariete	akmens	māte
brīnums	karalis	slimība
tēvs	baznīca	priekšauts
meita	pils	māja

slimība

aizkrāsne

akmens

baznīca

māja

kariete

kāzas

ceļš

karalis

laime

ezītis

pils

priekšauts

meita

kažociņš

akmens

baznīca

karaļvalsts

ezītis

kažociņš

palīdzība

karaļvalsts

tāss

tēvs

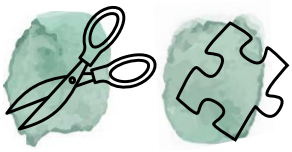
ganāmpulks

ceļš

kāzas

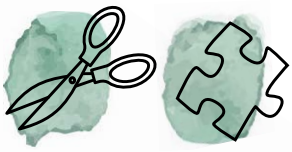
Vārdi saukšanai: *ezītis, tēvs, māte, māja, aizkrāsne, ganāmpulks, karalis, ceļš, akmens, pils, meita, baznīca, priekšauts, palīdzība, kāzas, kariete, tāss, slimība, brīnums, laime, karaļvalsts, kažociņš.*

Sagriez teikumus pa līnijām! Saliec pasakas „Eža kažociņš” notikumus pareizā secībā!

Vecs vīrs un sieva ļoti grib bērniņu.	Ezītis parādās no aizkrāsnes.	Ezītis dodas ganīt cūkas.
Ezītis satiek karali.	Karalis ir apmaldījis mežā un lūdz palīdzību.	Ezītis par palīdzēšanu prasa karaļa meitu par sievu.
Karalis negrib dot savu meitu un dodas pats meklēt ceļu.	Karalis otro reizi lūdz ezītim palīdzību.	Ezītis par palīdzēšanu prasa karaļa meitu par sievu.
Karalis negrib dot savu meitu un dodas pats meklēt ceļu.	Karalis trešo reizi lūdz ezītim palīdzību.	Karalis piekrīt atdot savu meitu par sievu.
Ezītis dzen cūku ganāmpulku mājās.	Ezītis iejūdz gaiļus kariatē un dodas uz pili.	Karavīri apmētā ezīti ar akmeņiem.
Ezītis nonāk pilī.	Karaļa meita apprecas ar ezīti.	Karaļa meita sadedzina ezīša kažociņu.
Ezītis ir slimš.	Ezītis izveseļojas un pārvēršas par jaunekli.	Visi dzīvo ilgi un laimīgi.

Izgriez kartītes un spēlē spēli „Tikai viens” ar vecākiem vai klasesbiedriem!

Tikai viens

- Spēlē piedalās divi līdz četri spēlētāji.
- Katrs spēlētājs saņem piecas kārtis, atlikušās kartītes paliek uz galda.
- Spēlētāji pēc kārtas neredzot velk vienu kartīti no otra (ja spēlē divatā) vai no spēlētāja, kas sēž pa kreisi.
- Ja uz izvilktās kartītes esošais vārds dublējas ar vārdu, kas ir uz kādas no spēlētāja kartītēm, spēlētājs nolasa šo vārdu un abas kartītes noliek uz galda, no kartīšu kaudzītes paņemot vienu jaunu kartīti.
- Ja vārds nedublējas, spēlētājs patur šo kartīti un jaunu kartīti neceļ.
- Uzvar spēlētājs, kuram rokās paliek pēdējā kartīte – vārds „ezītis”.
- Atkārtoti spēlējot, var izvēlēties citu kartīti, kurai noņem dublikātu.

EZĪTIS

MEŽS

VĪRS

KARALIS

MEŽS

VĪRS

KARALIS

MEITA

GAILIS

KARIETE

MEITA

GAILIS

KARIETE

KARAĻVALSTS

PRIEKŠAUTS

GULTA

KARAĻVALSTS

PRIEKŠAUTS

GULTA

BAZNĪCA

NAKTS

DIENA

BAZNĪCA

NAKTS

DIENA

AKMENS

CEĻŠ

KĀZAS

AKMENS

CEĻŠ

KĀZAS